

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมผลงานการออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ไทย และนำมาวิเคราะห์ในกระบวนการทำงานออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการศึกษาผลงานภาพยนตร์ไทยตั้งแต่ปี 2540 – 2551 โดยคัดเลือกภาพยนตร์ที่มีคุณค่าด้านงานออกแบบงานสร้าง ซึ่งรับรางวัลด้านการกำกับศิลป์จากรางวัลพระสุรัสวดี ,รางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิงและรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติสุพรรณหงส์ รวมทั้งสิ้น 11 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง 2499 อันธพาลครองเมือง , นางนาก , ฟ้าทะลายใจ , จัน ดารา , 15 คำเดือน 11, รักน้อยนิคมมหาศาล , สุริโยไท , ทวิภพ , มหา'ลัย เหมืองแร่ , ปืนใหญ่จอมสลัด ,ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ภาคองค์ประกันหงสาและภาคประกาศอิสรภาพ โดยใช้วิธีวิจัย 2 วิธีก็คือ (1) การวิเคราะห์กระบวนการออกแบบงานสร้างในผลงานภาพยนตร์ (2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ 3 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพยนตร์ทั้ง 11 เรื่อง มีภาพยนตร์ย้อนยุค (Period Film) จำนวน 9 เรื่อง มีเพียง 2 เรื่อง เป็นภาพยนตร์ในเหตุการณ์ปัจจุบัน จากผลการสรุปชี้ให้เห็นว่า ภาพยนตร์ย้อนยุคเป็นภาพยนตร์ที่มีความโดดเด่นในงานออกแบบงานสร้าง สามารถมองเห็นการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องให้ความสำคัญและงบประมาณสูงในการทำงาน

กระบวนการทำงานออกแบบงานสร้างในแต่ละเรื่องมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภาพยนตร์ แต่โดยส่วนใหญ่จะมีขั้นตอนสำคัญคือ การตีความบทภาพยนตร์โดยผู้กำกับภาพยนตร์ และมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ออกแบบงานสร้างวางแนวความคิดการออกแบบ ,การค้นคว้าข้อมูล ,การวาดภาพ Conceptual Board ,การหาสถานที่ถ่ายทำ และลงรายละเอียดการทำงานในแต่ละฝ่าย

แนวทางการออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ส่วนใหญ่ เน้นที่จะสร้างความสมจริงมากกว่าความสวยงาม โดยออกแบบขึ้นจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์หรือภาพอ้างอิงและให้ฉากดูมีชีวิตกลมกลืนกับตัวละคร จากกรณีศึกษาการออกแบบงานสร้างในภาพยนตร์ไทยพบว่างานออกแบบมีแนวโน้มให้คนดูรู้สึกสมจริงมากขึ้นเรื่อยๆ มีเพียงภาพยนตร์เรื่องเดียวคือ ฟ้าทะลายใจ ซึ่งต้องการสร้างความสวยงามของภาพมากกว่าความสมจริง

The purpose of this research is to compile production designed works in Thai feature films then have them analyzed to find out their working process. This research has placed scope of work to study 11 of Thai films with top quality in production design produced from 1997 – 2008. Those films have been received Surasawadee Award for best art direction, Award from Entertainment Club Criticism and Supannahong Thai National Award. The 11 selected films are as the followings; Dang Bireley's and Young Gangsters ,Nang nak ,Tears of the Black Tiger ,Jan dara, Mekhong Full Moon Party, Last Life in the Universe ,Tawipop ,Suriyothai ,The Tin Mine ,King Naresuan and Queens of Langkasuka. Two methodologies have been used for this study; 1. Analyze production design working process 2. Intensively interview 3 filming production designers

The results of the research found that there are only 2 out of 9 recognized Period Films are films related to current events. The production designer believes that period films have an outstanding or exceptional in production design. The working processes are visible and concrete which require both of high efforts and high production cost as well.

Processes in making each film are varied depending on types of films. However, the major steps are interpretation of movie's contents, framing up concept design by production designer, researching, conceptual board drawing, searching for filming locations and detailed works of each section.

Most of production design concepts put emphasize on realistic than aesthetics. All designs have been brought up from historical data or references pictures. Moreover, scenes in the films are lively and harmonious with the actors. From the analysis, the researcher found that the production design prefers to make people feel realistic more and more. However, there is only one film, Tears of the Black Tiger, which intends to create beautiful pictures than realistic.